

ISMA University of Applied Sciences

International scientific conference

**CURRENT TRENDS AND FIELDS
OF PHILOLOGICAL STUDIES
IN THE CHALLENGING REALITY**

July 29–30, 2022

International scientific conference “Current trends and fields of philological studies in the challenging reality” : conference proceedings (July 29–30, 2022. Riga, the Republic of Latvia). Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2022. 452 pages.

ORGANISING COMMITTEE

Romans Djakons, Dr.sc.ing., Professor, Academician, President of ISMA University of Applied Sciences;

Deniss Djakons, Dr.oec., Professor, Rector of ISMA University of Applied Sciences;

Tatyana Odinokova, Ph.D. (Doctor of Philosophy), ISMA University of Applied Sciences.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

CONTENTS

SLAVIC LANGUAGES

Anthroponimicon of the novel “The beloved of the Desert Wind” by N. Devyayko Barakatova N. A.	13
Introductory and concluding parts of cooking video blogs Voloshchenko Ye. I.	17
Internet memes as special forms of communication during war-time Demydenko H. H.	20
The concept MIND in the somatic code of Ukrainian linguistic culture Kliuchnyk T. O.	25
Influential characteristics of image and brand in advertising discourse Kravets I. V.	28
Functional-semantic field of indefinite feature in the Ukrainian language Petrenko T. V.	32
Toponyms in Volodymyr Malik’s novel “Secret Ambassador”: semantics and stylistics of the road motif Petrova Ozel L. P.	36
Functional interaction of the potentiality category in expressing modal relations Sikorska O. O., Shanina O. S.	41
Communicative significance of the concept <i>SUCCESSFUL WOMAN</i> in the conceptual and Ukrainian-language worldview Ternova Zh. A.	45
Ukrainian lexicography and today’s challenges Tomilenko L. M.	50
Identification of the nation through the lens of linguistics Yursa L. V.	53

LITERATURE

Some peculiarities of artistic space and time in I. Murdoch's novels “A severed head” and “The red and the green” Aliseienko O. M.	57
The specifics of modeling fictional consciousness of a character in Myroslav Irchan's play “Radium” Atamanchuk V. P.	60
The picture as an anticipation of the events in B. Antonenko-Davydovych's novel “Za shyrmoiu” (“Behind the curtain”) Bilobrovksa K. O.	63
Correlation “appearance – character”: nordic in the psychoportrait of Todos Osmachka Boiko V. V.	69
The artistic originality of the symbolism of color names in the collection “Winter Trees” (“Zymovi dereva”) by Vasyl Stus Vinnichuk A. P., Krupka V. P.	73
Artistic expression of ethnic and cultural roots in Boris Grinchenko children's literature Vovk O. V.	77
The image of Stuart in the novel by Julian Barnes “Talking it over” Havrylo I. V., Slavych T. Ya., Roshko M. M.	79
Oneiric space in the story “Score on a Gravestone” and the film story “Emergence” by Oleksandr Zhovna Derhachova O. V.	83
Cottagecore aesthetic as a lifestyle in Tonino Guerra's book “The Garden of Forgotten Fruits” Lykhatska V. M.	87
Parcelling in Iren Rozdobudko's novel “I know that you know that I know ” Loshchynova I. S.	92
Natural forces as a basis for functioning Ukrainian incantation Maksoma M. M.	95
Memory as an important means of modeling female images in the novel “The Land of Bitter Tenderness” by V. Lys Maslo O. V., Lakieieva V. V.	100

Panas Myrnyi's creative laboratory (based on unfinished works) Matvieieva O. O.	104
The moral and ethical foundations of Verkhovyna's beliefs in the novel "The Creak of the Cradle" by Ivan Chendey Mykhailenko V. V.	108
Poetry in the novel "Hanna Barvinok's ring" by I. Korsak: a cultural dialogue of artists Mizinkina O. O., Chihirinskyi A. V.	112
Peculiarities of phraselogical units actualization in Arthur Conan Doyle's works Panchenko V. V.	117
Peculiarities of the artistic modeling of the Middle Eastern world in "Beirut Stories" by Ahatanhel Krymskyi Polarush N. S., Korol I. M.	121
The phenomenon of philosophical prose in Ukrainian literature of the beginning of the 21st century Umanska T. O.	125
The image of a lexicographer teacher: new challenges and perspectives Tserkovnyak-Horodetska O. G.	129
The image of the detective Cormoran Strike in the series of novels by R. Galbraith Shapoval O. H.	133
ROMANCE, GERMANIC, AND OTHER LANGUAGES	
Semantic aspect of phraseological units of the English language Basaraba I. O.	137
The Gorgon psycholinguistic archetype: LIWC-22 analysis Berezhna M. V.	139
The use of linguistic means of manipulative influence in English cosmetics advertising Biriukova V. O., Revenko V. V.	144
Conceptuality of meditative discourse Bublyk T. Ye.	148

Verbalization of negation in Old High German Horodilova T. M.	152
War and politics idioms and ways of their rendering in Ukrainian Davydova T. V.	155
Intertextuality of French social advertising Devos A. O.	157
Peculiarities of a linguistic core in English humorous short dialogues Dolgusheva O. V.	161
Connotative aspects of the semantics of terms in English marketing terminology Yefymenko T. M.	166
Case and agreement in argument structure Zinchenko H. Ye.	170
Constructing characters multimodally: a focus on pragmatics of film dialogue Izotova N. P.	174
Codification and features of Austrian German Karpik M. I.	177
Etymological analysis of the linguocultural concept <i>TEXTILE</i> in the English language Kovalova K. O.	180
Depiction of literary personages' appearance: frame analysis experience Kozak S. V.	185
Literary character as a language personality in artistic discourse Kosovets M. V.	188
Visual resources in informed consent templates for dental treatment Kostenko V. H.	193
Character speech analysis (based on the movie “Mrs. Doubtfire”) Lozovska K. O.	197
Linguopoetic aspect of multimodality (based on the novel “Dropsie Avenue: The neighborhood” by Will Eisner) Matiishyn A. Ya.	200

Modality in German tax texts Okhrimenko O. A.	204
Lexical derivation in adolescents' vocabulary (based on the German language materials) Pozdniakov O. V.	208
Internal variation of speech loudness in institutional discourse Polieieva Yu. S., Vasik Yu. A.	210
Lexicographic evidence of Germanic Element in the early 20th-century English vocabulary Polishchuk G. V., Yarova L. O.	214
Lexicographic representation of the concept <i>NATIONALISMUS</i> in modern German Rys L. F.	220
Study of professionally-oriented French vocabulary in higher educational sports institutions in Ukraine Romanchuk O. V., Koval R. S.	224
Affix –yor as a mean of modeling intraterminal temporal semantics in modern Turkish Spotar-Ayar G. Yu.	227
“Dark” genres of English fanfiction Stanko D. V.	230
Non-uniformity of eponyms in English medical terminology Stehnitska L. V.	232
Methodology of the study of the English conceptual field <i>GENIUS</i> Strochenko L. V., Popik I. P., Tkhon N. M.	236
The gnoseological aspect of the study of English occult discourse Tomchakovska Yu. O., Tomchakovskyi O. G.	240
Graphic means actualizing the multimodal metaphor “Life is a Book” on the example of the film “The French Dispatch” by Wes Anderson Shnaider A. A.	243

THEORY OF LITERATURE

Personal and documentary in the memoirs of Serge Lifar (on the material of the collection of the Museum of Kyiv history)	
Bilous N. V.	247
Genre codification of the modern Ukrainian novel in verse	
Biliatska V. P.	251
Onyms in the novel “Card of Maria” by Oleksandr Kozynets	
Kravchenko L. O., Kozynets O. V., Oliinyk A. O.	255

COMPARATIVE LITERATURE STUDIES

Ivan Bagryany in the context of the anti-totalitarian discourse of the UNR	
Hodik K. O.	260
The paradigm of perceiving life as a fair in the novels by W. Thackeray and I. Franko: comparative aspect	
Khairulina N. F.	264

GENERAL LINGUISTICS

The category of quantity in signs of Ukrainian Sign Language	
Zamsha A. V.	268
The functioning a foreign language lexeme at the current stage of the development of the Ukrainian language (results of research on the perception of foreign language words by fresh-year students)	
Pryshchepa O. P., Bilous B. P.	271
Developing English speech skills an ESP course	
Syvokin H. V., Kartel T. M.	276
Correlation of the social and communicative roles of the addresser in the open letter	
Cheberiak A. M.	278

COMPARATIVE AND TYPOLOGICAL LINGUISTICS

Nomination of spices in legal documents of the Old Ukrainian era (based on the materials of Ukrainian-Moldavian charters of the 14–15 th centuries)	
Babenchuk B. V.	282

Suggestion as a universal cognitive mechanism of conceptualization of human consciousness Balaban O. O.	285
Interpretation of the term “causal dominant” in cognitive and semantic studies Vainorenie I. P.	290
On polysemy in English and Ukrainian Onyshchak H. V.	292
Conceptual analysis as a methodological basis for comparative study of paroemias Savchenko O. O.	295
Etymology of concessive markers in Old Germanic languages Tuhai O. M.	298
Features of figurative paradigms in artistic text (on the material of the novel “For whom the bell tolls” by E. Hemingway) Turchaninova N. Iu.	301
Number category difference as part of world reflection Tsymbalov V. S.	304
 TRANSLATION AND INTERPRETATION STUDIES	
Peculiarities of the organization of production translation practice in the conditions of martial law Halytska O. B.	307
The concept of modern electronic translation dictionaries Heletka M. L.	310
Verbalization of psychoemotional state of modern youth in mumblecore “The worst person in the world” Davydenko N. I.	313
Peculiarities of translation of modal constructions and verbs in English literature into Ukrainian Kravchuk V. V.	318
Didacticization of socio-political texts for translation classes Lyubchuk N. V.	322

The concept of “motherland” in L. F. Baum’s fairy tale “The Wonderful Wizard of Oz” and its adaptations by O. Volkov “The Wizard of the Emerald City” Petrauskas V. V.....	325
Text corpora in the study of the English compound adjectives Ryzhkova V. V.....	328
On the problem of parallel corpora database (publicistic style) Safonova N. M.....	332
Realities in Ukrainian translations of Polish fairy tale texts Stanislavova L. L., Serkova Yu. I.	336
Sociocultural aspect of the artistic translation of characters’ speech Chumak H. V.....	343
 LANGUAGE AND COMMUNICATION MEDIA	
Metaphorical models of the enemy’s image in the speeches of V. Zelensky Bilokonenko L. A., Berezovska-Savchuk N. A.....	348
Some phonetic and graphic features of English-language advertising slogans of American clothes and footwear brands Haidar V. P.....	352
Language of social networks Kobyliatska H. S.....	355
Ecolinguistic analysis of German mediatexts Piankovska I. V.	360
Influence of sports media coverage on the main functions of sports media discourse in the context of military aggression in Ukraine Rehushevská I. A.....	364
Verbal correction of an information occurrence via the Overton Window Slukhai N. V., Matiašovská J.	369
 INTERCULTURAL COMMUNICATION	
Problems of graphic representation of the latest English borrowings in the Ukrainian language Honcharenko A. V.....	374

FOLKLORE

Historiography of folkloristic studies of the Volyn wedding over the last decades

Potrapeliuk V. A.....378

MODERN TRENDS IN TEACHING METHODS OF LANGUAGES

Feature of text-based activities at classes of the Ukrainian language as a foreign language: practical aspect

Boychuk O. A.....382

Group method implementation for formation of students` intercultural competencies in formal education institutions: behavioral approach

Gayevska O. V., Iun A.386

The use of interactive methods in the process of German language learning

Holovchak N. I., Kushnirchuk O. O.389

How to help students develop job interview skills

Hrabelska O. V.393

Modern tendencies in the methodology of teaching English for applicants of the third level of higher education

Hurko O. V.395

Teaching foreign language discourse to IT students via professionally oriented projects

Hurska O. O., Tereminko L. H.397

The use of creative tasks in the Ukrainian language when checking the learned material

Ivanenko I. M.....401

Teaching foreign languages to digital generation

Ivanchenko I. A.405

Assessment peculiarities of prospective philologists' technology competence

Korol T. H.409

Educational component "SCIENTIFIC speech and writing style" for successful completion of the third level of higher professional education

Maryanko Ya. H., Zaitseva O. Yu.412

Innovative approaches to teaching foreign languages at higher education establishments Mudrenko H. A.	416
New challenges of teaching pronunciation to foreign students Nad K. O.	419
Heuristic approach to the organization of students' scientific work in foreign language classes Plokhotua T. M.	421
The role of interactive approach in foreign language teaching to students of non-language higher education institutions Pogorielova T. F.	424
Elements of linguistic worldview as a crosscutting theme of the “Introduction to the Study of Slavic Languages” course Pryimachok O. I.	429
Communicative-activity approach to the formation of intercultural competence of future teachers of the German language Svyrydjuk V. P.	433
Peculiarities of communicative adaptation to intercultural interaction: methodical aspect Skorobahata O. M.	437
The use of digital resources in English language classes in the distance learning process Trotsiuk M. V., Levytska A. A.	441
Distance teaching in the crisis period of the war in Ukraine Cherniavsko O. K., Rozhdestvenska I. Ye.	445
Multilingualism within the framework of the lingual-sociocultural competence of bachelors – future teachers of English and German Shramko R. H., Rakhno M. Yu.	448

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-227-2-70>

CORRELATION OF THE SOCIAL AND COMMUNICATIVE ROLES OF THE ADDRESSEER IN THE OPEN LETTER

СПІВВІДНОШЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ТА КОМУНІКАТИВНИХ РОЛЕЙ АДРЕСАНТА У ВІДКРИТОМУ ЛИСТІ

Cheberiak A. M.

Candidate of Philological Sciences,

Associate professor,

Associate Professor at the Department

of the Roman and German Philology

Rivne State University for Humanities

Rivne, Ukraine

Чеберяк А. М.

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри

романо-германської філології

Рівненський державний

гуманітарний університет

м. Рівне, Україна

Динамічний аспект соціального статусу відображеній у понятті соціальної ролі. Статус узагальнює велику кількість соціальних ролей. Під роллю за В. І. Карасиком розуміємо стійкий шаблон поведінки, що включає дії, думки і почуття людини. Соціальна роль – комплекс стандартних загальноприйнятих очікувань, набір психологічних, соціальних та лінгвістичних характеристик поведінки особистості, співвідносних з її статусним положенням [2, с. 13]. Суттєвим компонентом соціальної ролі Л. П. Крисін називає саме очікування: «Те, що є правом одного рольового партнера, є обов'язком іншого, і навпаки. «Я маю право на щось» означає: я очікую від інших певних дій і вчинків, які відповідають їхнім ролям, входять у структуру цих ролей як обов'язки» [3, с. 43]. Спілкуючись, співбесідники мають певне уявлення про особу, яка виступає в тій чи тій соціальній ролі, і можуть прогнозувати типову поведінку виконавця ролі.

Крім соціальних, в лінгвістиці прийнято виділяти також комунікативні ролі. Комунікативні ролі – це «відносно сталі, внутрішньо зв'язані й очікувані іншими системи комунікативних вчинків індивіда, значною мірою визначені його соціальним статусом, віковими, гендерними та іншими чинниками» [1, с. 104]. Це той образ, який людина свідомо створює у спілкуванні для досягнення певної мети. Вони значно вужчі від соціальних, а тому їх репертуар значно ширший. Комунікативні ролі виявляються лише у ході комунікації й істотно впливають на характер комунікативного акту.

Розглянемо рольове втілення адресанта повідомлення на прикладі текстів відкритих листів. У відкритому листі стосунки між комунікантами обумовлюються об'єктивною і статусною характеристиками. Для спілкування у відкритому листі характерна асиметричність: партнери не рівні за статусом та соціальними ролями, один вищий, інший нижчий. Формальним адресатом відкритого листа є особа, наділена владою, правами, можливостями, яких не має адресант. Адресант відкритого листа має нижчий соціальний статус, він не має достатніх повноважень та визнає за адресатом право на прийняття рішення стосовно проблеми, з якою він звертається. Отже, загальний рух комунікації відбувається «знизу вверх». Оскільки контакт через ЗМІ є опосередкованим, то обов'язковим учасником комунікації є адресат-спостерігач, а особа, до якої звертається автор, присутня в ситуації лише «потенційно». Таким чином, істинним адресатом відкритого листа стає читацька аудиторія.

Автор відкритого листа виступає від себе особисто або від імені групи. Однак за будь-якого типу авторства текстовий суб'єкт мовлення персоніфікується у свідомості читача. Соціально-рольова позиція автора доповнюється конкретно-чуттєвою та містить відомості про його емоційно-психічні особливості. Рольовий статус адресанта – це основний компонент, що посилює сукупну ілокутивну силу контексту. Іншими словами, роль задає ракурс бачення подій, напрям її інтерпретації. Аналіз текстів відкритих листів дозволив виділити такі символічні комунікативні ролі адресанта: «Патріот», «Народний захисник», «Інтелектуал-професіонал».

Основними темами, характерними для рольового образу «Патріот» є: зовнішня і внутрішня політика, економічний і соціальний розвиток країни, а також питання корупції, зловживання владою тощо. Етно-спеціфічними темами, що відрізняють образ «Патріот» в українській лінгвокультурі є: функціонування української мови у державі, оцінка історичних подій, національна самоідентичність та російсько-українська війна. Опозиція «свій – чужий» є базовою у семіотичному просторі рольового образу «Патріот». Парольний смисл «свій» входить до семантики одиниць, що позначають ціннісні домінанти, до яких апелює адресант. Апеляція до ціннісних домінант викликає емпатію читачів, підсилює вплив тексту на масову аудиторію. Так, загальними позитивними категоріями для українського патріота є: «збереження української ідентичності», «зміцнення України як європейської нації і держави вільних людей», «українські Схід і Захід – разом», «забезпечення прав і свобод наших громадян», «верховенство

права, права людини та демократичне суспільство», «європейські цінності, як-от право на відкритість, демократичність, професійність і прозорість» тощо.

Негативні реалії, що уособлюють антицінності, також розподіляються залежно від ідеологічної спрямованості адресанта. В українських відкритих листах це: «елементи пихатої зневаги до української мови і культури», «глузування з українців як нації та особливо української інтелігенції», «образливі для національної гідності оцінки соціальної й інтелектуальної притомності нашого народу», «корупція, яка демонтує будь-які прогресивні реформи», «наруга над природними правами і свободами людини», «російські терористичні війська та колабораціоністи, що нині щать Україну», «збройна агресія проти України», «розкрадання земельних ресурсів», «насильницька агресія проти народу і держави Україна», «нехтування європейськими цінностями», «саботаж реформ» тощо.

Наступний рольовий – «Народний захисник» (борець за правду). «Народний захисник» звертається з відкритим листом, тому що прагне захистити інтереси співромадян, які, на його думку, не враховуються при вирішенні важливих для країни проблем. Народ, який захищає адресант, у контексті подібних відкритих листів набуває соціально-психологічних характеристик і постає як *принижений, пригноблений, жертва*.

У ролі «Народний захисник» почести виступає адресант-представник певного колективу, угрупування, який своїм зверненням у формі листа прагне донести позицію цього колективу, групи осіб, відновити порушену справедливість у певній галузі громадського життя. «Народний захисник» апелює до певного соціального прошарку, позиціонує себе як одного з багатьох, того, кому зрозумілі та близькі лиха й турботи народу: «у мене, як і в мільйонів пересічних («маленьких») українців, виникає багато запитань»; «мене, як просту людину з подільської глибинки цікавить». Мовленнєвими корелятами образу є інклузивний займенник 1-ї особи множини *ми* зі значенням спільноті, солідарності, часто у поєднанні з відокремленим уточненням: «ми, українці, звертаємося до вас...», «ми, представники угорської національної менишини в Україні...». У контексті відкритого листа така форма стає розширеним позначенням відправника повідомлення, за допомогою якого він об'єднує себе в адресантній функції з іншими особами, і, таким чином, створює ефект колективного адресанта повідомлення. Серед інших засобів, що реалізують ми-дискурс «Народного захисника» трапляються лексеми із значенням спільноти (*разом, більшість*); лексеми з компонентом групової (соціальної)

віднесеності (*друзі, побратими, працівники, трудовий колектив, виборці*); етноніми (*українці, громадяни України, угорці Закарпаття, жителі Західної України*). Складовою образу захисника є лозунги, директиви, які виступають маркерами об'єднання та згуртованості: «*Народ стомився, його терпіння не безмежне!*»; «*Принійтъ знущатися над людьми і Україною!*»; «*Пам'ятайте про людей не тільки перед виборами, але й після того, як вони за Вас проголосували!*».

Позитивна самопрезентація адресанта в очах масового одержувача тексту реалізується через вибір комунікативної ролі «Інтелектуал-професіонал». Тематичний репертуар його листів може варіюватися (моральні, культурні, наукові, освітні, правові проблеми тощо), проте це завжди ті теми, у межах яких автор вважає себе безперечним фахівцем, здатним давати поради чи засуджувати некомпетентність інших. Мовленнєвими корелятами комунікативної ролі «Інтелектуал-професіонал» є позитивні твердження, які покликані засвідчити його професійну принадність: «*Я, як експерт-науковець, знаю*», «*маю значний науковий і практичний досвід*», «*не один рік досліджую питання*», «*моє прізвище можна побачити під конкретними публікаціями*», «*можу фахово готовувати пропозиції для держави*». Свої твердження «Інтелектуал-професіонал» завжди підсилює конкретними фактами, цитатами, посиланнями на наукові джерела. Він володіє мовою наукових текстів і знає галузь як фахівець. Його тексти нерідко насычені піднесеною, книжною та спеціальною лексикою.

Отже, стосунки між комунікантами відкритого листа детермінуються їх соціальними та комунікативними ролями. Виконання автором різнопланових комунікативних ролей вимагає використання певних мовних засобів, очікуваних партнером по мовленнєвій взаємодії; зміна рольового образу викликає і зміну мовних засобів. Рольові образи адресанта відкритого листа визначають його комунікативну поведінку у тексті, зумовлюють тематику листів, задають координати жанровій тональності й поточному комунікативному смислу.

Література:

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. Київ : Академія, 2004. 342 с.
2. Карасик В. И. Язык социального статуса. М. : ИТДГК «Гнозис», 2002. 333 с.
3. Крысин Л. П. Речевое общение и социальные роли говорящих. Социально-лингвистические исследования. М. : Наука, 1976. С. 42–52.

The project was implemented with the support of

The Center for Ukrainian-European Scientific Cooperation is a non-governmental organization, which was established in 2010 with a view to ensuring the development of international science and education in Ukraine by organizing different scientific events for Ukrainian academic community.

The priority guidelines of the Center for Ukrainian-European Scientific Cooperation

1. International scientific events in the EU

Assistance to Ukrainian scientists in participating in international scientific events that take place within the territory of the EU countries, in particular, participation in academic conferences and internships, elaboration of collective monographs.

2. Scientific analytical research

Implementation of scientific analytical research aimed at studying best practices of higher education establishments, research institutions, and subjects of public administration in the sphere of education and science of the EU countries towards the organization of educational process and scientific activities, as well as the state certification of academic staff.

3. International institutions study visits

The organisation of institutional visits for domestic students, postgraduates, young lecturers and scientists to international and European institutes, government authorities of the European Union countries.

4. International scientific events in Ukraine with the involvement of EU speakers

The organisation of academic conferences, trainings, workshops, and round tables in picturesque Ukrainian cities for domestic scholars with the involvement of leading scholars, coaches, government leaders of domestic and neighbouring EU countries as main speakers.

Contacts:

Head Office of the Center for Ukrainian-European Scientific Cooperation:
88000, Uzhhorod, 25, Mytraka str.
+38 (099) 733 42 54
info@cuesc.org.ua

International scientific conference “Current trends and fields of philological studies in the challenging reality”

July 29–30, 2022

Izdevniecība «Baltija Publishing»
Valdeķu iela 62 – 156, Rīga, LV-1058
E-mail: office@baltijapublishing.lv

Iespiests tipogrāfijā SIA «Izdevniecība «Baltija Publishing»
Parakstīts iespiešanai: 2022. 1. augusts
Tirāža 100 eks.